Magyarország kormányzata 1711–1848

?

11.A

2024. febr. 5.

TK 10. 139–142. o.

1. Jogi keret – milyen dokumentumok szabják meg?

a) Diploma Leopoldinum – ?

b) szatmári béke – ?

c) Pragmatica Sanctio – ? ?

1722–23. évi m. ogy. ismeri el – 1918-ig van érvényben

1. H-ház leányági örökösödése
2. örökös tart. + Mo. indivisibiliter ac inseparabiliter
3. koronázási hitlevél
4. közös védelem

OMM címere a dualizmus korában

2. Kormányszékek – felsorolás – ?

TK 10. 139/2.!

a) Kancellária – ?

– III. Béla (12. sz.) óta, írásbeliség
– Bécs
– jogkör: közvetít a kir. felé
kir. nevében rendeletek

b) Helytartótanács – TK 140/4.

- 1723→
- Pozsony → *(II. József)*→ Buda
- élén: nádor + 22 aulikus tanácsos (4 főpap, 10 főúr, 8 köznemes)
  - └ udvarhű
- mindennel foglalk., kiv. pénzügyek

c) Magyar Kamara

- Pozsony
- pénzügyek

a–c): **végrehajtó hat.**
ogy-nek nem felelős

<u>3. Királyi Kúria</u> = bíráskodás csúcsszerve **[igazságszolg.]**

└ alapja? W. I.: Tripartitum (1514)

4. [tvhozó]

<u>DIÉTA = rendi ogy</u>. – TK 141/8. – ?

└ 2táblás, 2kamarás

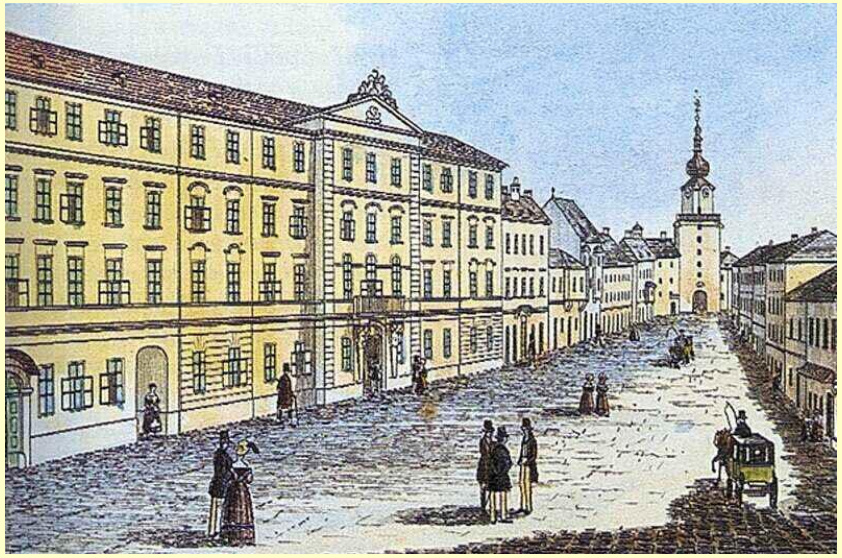

alsóház (1802–1848)
Pozsony, Mihály utca 1.
1953-tól: Egyetemi Könyvtár

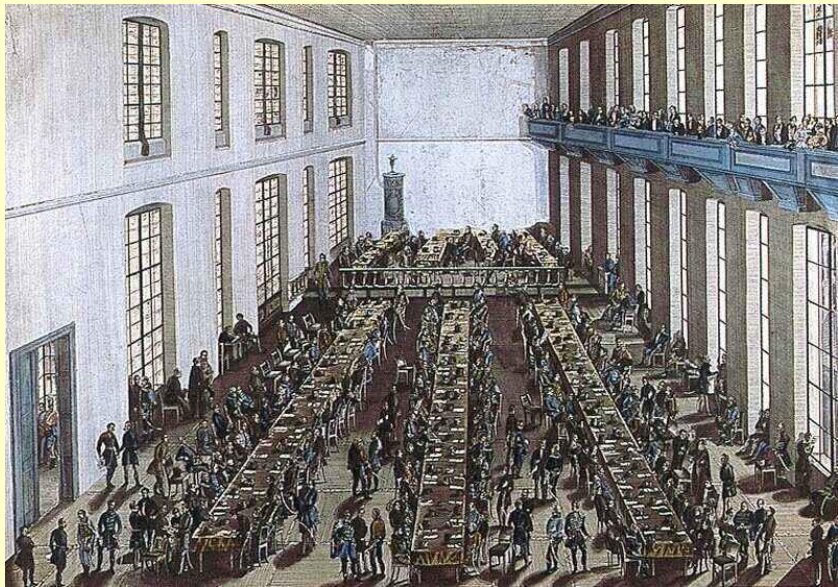

TK 141/8.

<u>felsőtábla</u> – nádor vezeti az ülést
– arisztokraták
– r. kat. és ort. püspökök } személyesen
– főispánok

<u>alsótábla</u> – személynök vezeti az ülést
– vm-ék 2-2 választott követe
– kir. szab. városok 1-1 } követ *
└ Σ 1 szavazat
– távol lévő főurak megbízottai (csak felszólalási jog, Ø szavazati)

Széchenyi I. *„Nekem itt szavam nincs…”* (TK 148. o.)
1825: egyévi jövedelme → MTA megalap.

* kötött mandátum = követutasítás
Kölcsey: *Búcsú az országos rendektől* (1835) ← Szatmár …
└ *„Jelszavaink valának: haza és haladás!”*

diéta – hiv. nyelv: latin

1844 – ?

– adó- és újoncmegszavazás → erős ellenpont
– nehézkes jogalkotás
– ♛ hívja össze – elvileg 3 évente
└ tv-ek szentesítése

<u>5. (nemesi) vármegye</u> → közigazgatás
– ♛ által kinevezett főispán
– megyei közgyűlés → alispán – tényleges irányítás
→ 4 szolgabíra – járások élén + bírask.
→ esküdtek, levéltáros, orvos, bába…
→ követválasztás + követutasítás + pót~

<u>Σ Alk ↔ abszolutisztikus állam-e Mo.</u> – ?

de iure alk. ← van alk., kir. esküt tesz rá
← diéta
de facto absz. mon. ← had-, pénz- és külügy uralk. felségjog
← II. J. kir. lehetett kor. eskü nélkül
← Helytartótan.: aulikus főurak